

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Tara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XIII. Nr. 8 (126). Octombrie 2010. Ediție lunară. 8 pagini.

Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei

www.utm.md/mesager/

E-mail: romelina@list.ru

UTM – decorată cu medalia „European Quality”
(Oxford, Marea Britanie, 2010)

M
O
T
O

„Nu numai
oamenilor, dar și
lucrurilor trebuie
să li se ia masca și să
li se redea aspectul
propriu.”

(Seneca)

Programul TEMPUS UE – 20 de ani

În acest an Programul TEMPUS al UE, lansat în 1990 în vederea sprijinirii modernizării învățământului superior și încurajării mobilității universitare în spațiul UE și statele partenere, a ajuns la cea de-a 20-a aniversare. Republica Moldova participă în Programul TEMPUS de 17 ani.

Implementarea în 1993 a Programului TEMPUS în RM s-a datorat inițiativei UTM și personal rectorului **Ion Bostan**, care a făcut un adevărat lobby pe lângă

autoritățile de atunci, oferind și un local pentru Oficiul Național TEMPUS în incinta UTM.

(Continuare în pag. 7)

Un nou Masterat la FCGC – „Ingineria proceselor și materialelor minerale de construcții”

Noul program de Masterat, lansat pe 13 septembrie 2010 la FCGC, Catedra „Geodezie, Cadastru și Geotehnică” (șefă – dna **Livia Nistor-Lopatenco**, conf., dr. ing.) se înscrie logic în contextul economic al RM, având în vedere faptul că, deși uneori cu zigzaguri, domeniul construcțiilor își lărgeste aria tot mai mult atât în sfera urbană, cât și în cea rurală, astfel resimțindu-se nevoia unui număr crescând de specialiști de înaltă calificare.

Este un al patrulea Masterat la FCGC, având durata de studii de 1,5 ani (90 de credite academice transferabile). Aici își continuă pregătirea profesională absolvenții ai ciclului I universitar – Licență de la FCGC-UTM, dar și unii licențiați de la alte universități, inclusiv de la Tiraspol, efectuându-se astfel și o apropiere a tinerilor studioși de pe cele două maluri ale Nistrului.

(Continuare în pag. 5)

Ciclu II

Acțiuni provocatoare contra UTM

Teatrul organizat în fața blocului central al UTM sub forma unor proteste, cu personaje ce scandau de pe sub măști lozinci zgomotoase împotriva pretensei închideri a grupelor ruse, la fel ca și declarațiile anterioare de același gen din presa scrisă și tv, și-a tras cortina. Pretextul invocat de Liga tineretului rus din RM s-a dovedit a fi lipsit de orice temei. Nimeni nu a atentat, bineînțeles, la grupele cu predare în limba rusă. Nici la Universitatea Tehnică și nici în alte instituții de învățământ superior din RM. În spatele acestei piese jalnice se ascunde, evident, mâna regizorală a unor politicieni ce nu mai știu ce să inventeze ca să se evidențieze în electorale. Răspunsul logic la asemenea divisiuni e simplu: „Jos măștile, domnilor politicieni!”. Administrația UTM, iar ulterior și Consiliul Rectorilor din RM și-au exprimat prompt și deschis poziția întru demascarea acestor acțiuni provocatoare.

COMUNICAT INFORMATIV din 07.10.2010

Universitatea Tehnică a Moldovei își exprimă profunda îngrijorare și indignare în legătură cu evenimentele ce se derulează în jurul pretenșelor încălcări din partea administrației referitoare la limitarea drepturilor studenților de a studia în limba rusă.

În emisiunea „Rezonans” difuzată pe canalul tv NIT din 11 septembrie 2010, pe site-ul Agenției informaționale „Omega” din 12 septembrie 2010 și în ziarul „Komsomolskaia Pravda” din 15 septembrie 2010 au fost date publicității unele informații denaturate menite să genereze discordie în rândul populației și a studenților precum că la Universitatea Tehnică a Moldovei ar fi fost lichidată predarea cursurilor în limba rusă.

Ulterior, pe 17 septembrie, un grup de protestatari a pichetat blocul administrativ al UTM în semn de protest față de pretenșa intenție a administrației de a suspenda studiile în limba rusă pentru studenții alolingvi, cerând demisia ministrului educației, Leonid Bujor. De remarcat faptul elocvent că printre protestatari nu a fost niciun student al UTM.

Pe 6 octombrie 2010 protestatarii au ieșit din nou în fața blocului central al UTM,

fiind ghidați de doi politicieni: liderul partidului „Ravnopravie”, Valerii Climenco, și cetățeanul Fiodor Ghelici. Protestatarii, în frunte cu președintele Ligii tineretului rus din RM, Igor Tuleașev, au asaltat în mod vehement biroul rectorului, vociferând cum că la UTM grupele ruse sunt comasate cu cele române, începând cu anul I de studii și că studenții ruși ar fi impuși să se transfere în grupele cu predare în limba română.

Pichetanții, încălcând Regulamentul de acces în incinta universității, reglementat prin ordinul rectorului nr. 750-r din 10 septembrie 2010 referitor la accesul în corpurile de studii și căminele studențești, au bruscat-o pe portarul Ecaterina Ciuchina, au amenințat-o cu arestări și au urcat la etajul 2, circa 35 de persoane. În continuarea acțiunilor provocatoare, manifestând lipsă de respect față de angajații instituției, profesorii universitari și studenții aflați în activități didactice, persoanele ghidate de Climenco și Ghelici au dat buzna în biroul rectorului, academician Ion Bostan, intimidând Serviciul secretariat și persoanele care se aflau în anticamera rectorului.

(Continuare în pag. 2)

DECLARAȚIA

CONSILIULUI RECTORILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Consiliul Rectorilor din Republica Moldova își exprimă profunda îngrijorare și indignare în legătură cu continuarea acțiunilor distructive ale unor forțe politice orientate să amplifice divizarea societății „în ai noștri și ai voștri” și, cel mai dramatic, a tineretului studios în tabere pe principii etnolingvistice, invocând falsuri și minciuni aberante, care nu au nimic comun cu realitatea.

Campania de denigrare a universităților de către unii preținși politicieni și forțe politice durează de câțiva ani la rând.

În acest context reamintim campania de denigrare a rectorilor și universităților din perioada anilor 2006-2007, condusă de deputatul PCRM Grigore Petrenco, cu provocatoarea lozincă: „Întoarceți banii înapoi studenților!”.

Atacurile denigratoare au luat amploare în ultimele luni, dar cu tactici și consecințe mult mai periculoase, menite să amplifice divizarea tineretului studios pe criterii etnice.

Este regretabil că unele instituții mass-media continuă difuzarea unor informații neverificate, încălcând stipulările Codului Deontologic al Jurnalistului și Codului Audiovizualului, prin care fiecare instituție mass-media este obligată să citeze la subiect cel puțin două surse.

Și de astă dată, pentru a obține dividende electorale, unii politicieni au inventat o lozincă falsă și extrem de periculoasă referitoare la pretenșa „lichidare a grupelor academice cu instruire în limba rusă la Universitatea Tehnică a Moldovei”, care ar contraveni prevederilor constituționale și ar genera divizarea pe criterii etnolingvistice a tineretului studios. În acțiunile provocatoare menționate, conduse de preținșii politicieni V. Climenco și F. Ghelici sunt implicate persoane străine, care nu reprezintă tineretul studios.

Drept țintă pentru lansarea acestei lozinci fariseice a fost luată Universitatea Tehnică a Moldovei, unde își fac studiile 12000 de studenți cu studii frecvența la zi, repartizați în 511 grupe academice: 389 cu predare în limba română, 123 – în limba rusă (31,6%), 12 – în limbile engleză și franceză. Această informație este transparentă, relevă adevărul și poate fi verificată oricând și de către oricine. Menționăm că acest coraport al grupelor cu predare în limbile română și rusă este similar în majoritatea universităților din RM.

Consiliul Rectorilor din Republica Moldova lansează următorul apel către:

1. Partidele politice care promovează tactici și tehnologii de divizare a societății în „ai noștri și ai voștri”, a tineretului studios în tabere pe criterii etnolingvistice, să înceteze aplicarea practicilor provocatoare ce pot conduce la consecințe extrem de grave pentru societate.

2. Asociațiile obștești din Republica Moldova să întreprindă doar acțiuni care să contribuie la unificarea societății, la păstrarea și fortificarea în mediul academic a multiculturalității și diversității lingvistice, toleranței, înțelegerii, armoniei.

3. Instituțiile mass-media să respecte cu strictețe prevederile Codului Deontologic al Jurnalistului și Codului Audiovizualului privind alternanța a cel puțin două surse în informațiile difuzate cu privire la mediul academic și tineretul studios.

4. Studenții, indiferent de etnie și limba vorbită, să nu se lase pradă în plasele pseudo-politicienilor, care nu percep viitorul tineretului studios în armonie și toleranță interetnică;

5. Cadrele didactice universitare să contribuie prin activitatea educațională la crearea societății bazate pe cunoaștere în ambianță cu stimularea diversității de opinii, realizând astfel prevederile Procesului Bologna și integrarea în Spațiul Universitar European Unic – proces cu un obiectiv major: stimularea competenței prin multiculturalitate și diversitate lingvistică, toleranță și încredere.

Consiliul Rectorilor din Republica Moldova consideră că numai în acest mod în mediul academic se va promova adevărul și se va exclude minciuna, prin care se seamănă discordie și intoleranță. Astfel forțele distructive, unii preținși politicieni, care și-au ales profesia cu scopul „împarte și conduce” vor trece în anonimat.

Președinte al Consiliului Rectorilor din Republica Moldova I. BOSTAN, acad. AȘM, prof. univ. dr. hab., rector UTM; vicepreședinte al Consiliului Rectorilor V. AMARIEI, conf. univ. dr., prorector UTM; I. ABABIL, acad. AȘM, prof. univ. dr. hab., rector USMF „N. Testemițanu”; G. BELOSTECNIC, m. c. AȘM, prof. univ. dr. hab., rector ASEM; V. BENIUC, prof. univ. dr. hab., rector IRIM; S. CAISIN, conf. univ. dr., rector IFC; L. CALMUȚCHI, prof. univ. dr. hab., rector UPS Tiraspol (cu sediul la Chișinău); S. CARP, dr., rector Acad. Poliție; Nicolae CHICUȘ, conf. univ. dr., rector UPS „I. Creangă”; Gh. CIMPOIEȘ, m. c. AȘM, prof. univ. dr. hab., rector UASM; Gh. CIOCANU, prof. univ. dr. hab., rector USM; V. COJOCARU, conf. univ. dr., rector USPEE; A. GALBEN, prof. univ. dr. hab., rector ULIM; M. DUCA, m. c. AȘM, prof. univ. dr. hab., rector Universitatea AȘM; V. MARINA, prof. univ. dr. hab., rector Academia de Administrație Publică; S. MUSTEAȚĂ, conf. univ. dr., prorector UCCM; V. MELNIC, conf. univ. dr., rector AMTAP; R. ODINEȚ, conf. univ. dr., rector Univ. „Perspectiva – Int”; A. POPA, prof. univ. dr. hab., rector US Cahul „Bogdan Petriceicu Hașdeu”; Gh. POPA, prof. univ. dr. hab., rector US Bălți; V. RĂILEAN, prof. univ. dr. hab., rector „IMI-Nova”; Iu. SEDLEȚCHI, prof. univ. dr., rector USEM; D. SOLOMON, prof. univ. dr. hab., rector ATIC.

Chișinău, 8 octombrie 2010

Cadentă europeană

UTM salută studenții anului I

Pe 30 august 2010 la Palatul Național din Chișinău a avut loc tradiționala întâlnire a administrației UTM cu noul contingent de studenți – Admiterea-2010.

Aceste întâlniri anuale poartă amprenta unui tonus social elevat, pentru că mii de tineri pășesc de aici pe drumul formării profesionale, deschid orizontul unui romantic și promițător areal – ingineria.

Noul an universitar a demarat și de astă dată sub cupola solemnităților tradiționale pentru finele lunii august: Ziua Independenței RM și Ziua Limbii Române. În fața sălii arhipele cu cca 2 mii de locuri a Palatului Național s-au aflat rectorul **Ion Bostan** și prorectorii UTM, decanii celor 10 facultăți, șefii subdiviziunilor didactice, profesori. De asemenea, au participat reprezentanții ai oficialităților republicii și municipalității – dl **Mihai Ghimpu**, Președintele interimar al RM și Președinte al Parlamentului RM, dl **Serafim Urechean**, prim-vicepreședinte al Legislativului, absolvent UTM, dl **Nistor Grozavu**, viceprimar de Chișinău, fost decan FUA, absolvent UTM.

În alocuțiunea sa privind situația generală a marelui organism didactic – Universitatea Tehnică din Moldova, rectorul UTM dl **Ion Bostan**, a subliniat aspectele de calitate ale acestei remarcabile școli superioare ingierești, căreia cei peste 3500 de tineri proaspăt înmatriculați i-au dat predilecție pentru a-și forma aici viitorul profesional. Calitatea procesului didactic la UTM a urcat cu perseverență treaptă cu treaptă, an după an, astfel că astăzi UTM se plasează pe un loc onorabil în topurile internaționale ale școlilor superioare, efectuate de diferite organe de investigații din țări avansate pe plan educațional-științific. În prestigiosul clasament WEB al universităților din întreaga lume – Ranking Web of World University, efectuat în ianuarie 2010 de Consiliul Superior de Investigații Științifice din cadrul Ministerului Științei și Inovării al Spaniei, UTM se situează în prima jumătate a topului celor mai performante 8 mii de universități din lume. Iar în topul realizat în august 2010 UTM se situează cu nr. 3325 printre cele mai prestigioase 12 mii de universități din lume. Printre cele 5 universități din RM intrate în aceste două topuri UTM se situează cu un mare avans pe primul loc.

Anul universitar 2010-2011 plasează UTM pe un nou făgaș al afirmărilor calitative privind ajustarea realizărilor didactice la cerințele Procesului Bologna ce prevăd crearea Spațiului Universitar European Unic.

Succesele UTM privind ridicarea neîntrepută a calității didactice și-au găsit oglindire și în Decorația Internațională „European Quality” („Calitate Europeană”), conferită UTM la 1 martie 2010 de Asambleea Europeană de Business (European Business Assembly – EBA) din Oxford, Marea Britanie „pentru efortul continuu în realizarea calității înalte a studiilor, în corespundere cu standardele europene”.

Toate acestea sunt o dovadă concludentă a faptului că studenții anului I au făcut o alegere corectă, venind să-și continue studiile la UTM, a concluzionat rectorul Ion Bostan.

În cuvântul său de salut dl **Mihai Ghimpu**, Președintele interimar al Republicii Moldova, Președintele Parlamentului RM, i-a felicitat pe studenții anului I cu ocazia frumoasei alegeri de a-și forma destinul profesional la UTM, i-a îndemnat să nu cedeze în fața eventualelor probleme și le-a dorit să iubească mai presus de toate munca și libertatea de gândire, să aibă tărie de caracter,

iar ca viitori ingineri să contribuie la relansarea tuturor aspectelor industriale ale țării.

În același context a vorbit și dl **Serafim Urechean**, prim-vicepreședinte al Parlamentului RM. D-sa a împărțit amintiri vibrante din perioada când el însuși a fost student al UTM, Facultatea de Construcții. Devenind primar general al capitalei, dânsul a contribuit la trecerea în gestiunea UTM a unor terenuri și clădiri ce au extins benefic spațiile didactico-științifice și de trai ale studenților al profesorilor, ridicând astfel statutul social al Alma Mater.

Cuvinte de salut au rostit și dl **Nistor Grozavu**, viceprimar de Chișinău, dna **Ana Verejan**, șefa Catedrei de Chimie, FTMIA, conf. dr., dl **Valentin Arion**, șeful Catedrei de Termotehnică și Management în Energetică, prof. univ., dr. hab., dl **Alexei Toca**, decanul FIMCM, conf. dr., dna **Ana Vovc**, masterandă FRT.

Din partea studenților anului I a vorbit cu multă însuflețire dl **Vlad Stratan**, înmatriculat la Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică. Lui i s-a înmănat în mod solemn carnetul de student cu nr. 1. În numele și cu asentimentul tuturor studenților a. l, el a promis că ei vor depune tot efortul pentru ca UTM să avanseze în continuare în topul celor mai performante universități ale lumii, să nu fie indiferenți de tot ce se va întâmpla în universitate și în țară, să fie buni la învățătură și să devină specialiști de calitate pentru a contribui ulterior la dezvoltarea neabătută a economiei Republicii Moldova.

COMUNICAT INFORMATIV

din 07.10.2010

(Continuare din pag. 1)

Scandând lozinci provocatoare și purtând drapel, protestarii au invadat biroul Rectorului, care în acel moment desfășura o întâlnire de lucru cu președintele Academiei de Științe, academicianul Gheorghe Duca, discutând probleme legate de elaborarea Codului Educației și modificarea concomitentă a Codului Cercetării.

Rectorul a fost nevoit să-și întrerupă activitatea curentă și să întreprindă acțiuni de a liniști grupul de manifestanți în scopul excluderii unor acțiuni de destabilizare a ordinii de drept. În acest scop, rectorul a dat indicații decanului Facultății de Radioelectronică și Telecomunicații, dr., conf. univ. Serghei Andronic (facultatea își are sediul în blocul administrativ al UTM), să supravegheze pentru a nu admite ieșirea studenților din aule și a evita eventualele confruntări cu pichetanții. Această indicație a rectorului a fost dictată de comportamentul brutal al pichetanților, unii dintre care purtau măști, iar, în plus, niciunul dintre ei nu era student al UTM.

După ce rectorul a chemat protestarii, în special pe V. Climenco și F. Ghelici, să respecte ordinea internă și să asigure derularea discuțiilor în mod pașnic și înțelept, rectorul Bostan a adus argumente concrete că studenților aolingvi în toată perioada de după proclamarea Independenței RM și până în prezent li se asigură plenar dreptul constituțional de a studia în limba pe care și-o aleg. Protestarii au fost informați că cei aproximativ 12.000 de studenți cu frecvență la zi își fac studiile în 389 grupe academice cu predare în limba română și 123 grupe academice - în limba rusă, ceea ce constituie 31,6%, și în 12 grupe academice cu studii în limba engleză și franceză. La aceste explicații, V. Climenco, într-un mod arogant și fără argumente, a periclitat discuția cu protestarii, invocând informații nefondate, cerând liderului acestui grup să intervină cu informații cum că la mitingul anterior din luna septembrie cineva din colaboratorii UTM ar fi intimidat protestarii cu intenții de maltratare, eventuale arestări, alte aberații, probabil, pentru a crea disensiuni între studenți bazate pe principii etno-lingvistice.

În legătură cu aceste acțiuni provocatoare, de dezinformare în masă, Administrația UTM aduce la cunoștința publicului larg următoarele.

Rectoratul UTM declară că aceste proteste sunt rezultatul unei dezinformări bazate pe minciuni și denigrare, cu tentă electorală, susținută de unii politicieni din Moldova în ajun de alegeri pentru a semăna discordie pe principii lingvistice și condamna vehement aceste acțiuni.

UTM este o instituție de învățământ superior de stat și în activitatea sa se conduce strict de legislația Republicii Moldova, hotărârile organelor ierarhice superioare de stat, Guvernului RM, Ministerului Educației al RM.

Admiterea la studii se efectuează în conformitate cu raportul procentual al elevilor din școli și licee cu studii în limba română și rusă. Formarea grupelor de studii, precum și limbile de predare sunt stabilite de planurile de admitere aprobate de Ministerul Educației al RM la toate specialitățile din cadrul facultăților UTM. De exemplu, în anul 2010 au fost admiși 3225 de studenți, inclusiv la studii cu predarea în limba română - 2550; cu predarea în limba rusă - 675 de studenți.

La cele 10 facultăți ale UTM, la toți anii de studii instruirea se efectuează în limbile română, rusă, engleză, franceză. Susținerea examenelor și proiectelor de licență se efectuează în limbile de instruire, inclusiv română, rusă, engleză, franceză.

La UTM există și situații inverse, când în grupele cu predare în limba română unele discipline se predau în limbile rusă, engleză, franceză de către profesori necunosători ai limbii române. În contextul dat vom sublinia și faptul că în fondul de carte al Bibliotecii UTM există un mare procent de literatură în limba rusă, pe care studenții și profesorii o consultă în permanență.

Pe parcursul întregii perioade de după proclamarea Independenței Republicii Moldova la UTM s-a respectat cu strictețe dreptul constituțional al studenților de a-și alege limba de instruire. Climatul didactico-lingvistic și cultural-general al colectivului UTM a fost și este pătruns de spiritul conlucrării respectuoase între studenții și profesorii vorbitori de diferite limbi.

UTM condamnă intențiile de a semăna discordie pe baze etnolingvistice - acțiuni provocate de unii politicieni și forțe ostile care vor să torpileze stabilitatea în sistemul educațional universitar și respinge hotărât orice acțiuni și dezinformări provocatoare cu caracter destabilizator, care aduc un mare rău social și pot conduce la consecințe irecuperabile.

Administrația UTM

ПРОВОКАЦИОННЫЕ АКЦИИ ПРОТИВ ТЕХНИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА МОЛДОВЫ

Спектакль в виде протестов с участием замаскированного персонала, прикрытый лозунгами на фоне мощного шумового эффекта, организованный перед главным учебным корпусом Технического Университета Молдовы под видом акции протеста против вымышленной ликвидации групп с русским языком обучения, поддержанный ранее и частично инспирированный некоторыми средствами массовой информации, закончился. Как выяснилось, обвинения выдвинутые Лигой русской молодежи РМ оказались абсолютно беспочвенными. Никто, никогда, и это стало очевидно, не поднимал вопрос закрытия групп с русским языком обучения ни в Техническом Университете, ни в каких либо дру-

гих высших учебных заведениях Молдовы. За спинами наивных участников этого жалкого спектакля отчетливо просматривалась режиссерская рука горе-политиков, готовых на различные инсинуации лишь бы обратить на себя внимание избирателей. Логическим ответом на все произошедшее может быть только – «Долой маски, господа политики!». Руководство Технического Университета Молдовы, как и Консилиум Ректоров Республики Молдова, однозначно и открыто выразил свое отношение в связи с разоблачением провокационных действий ряда политиков, прикрытых вымышленными «проблемами» для студенческой молодежи с русским языком обучения.

Декларация Совета Ректоров Республики Молдова

Консилиум Ректоров Республики Молдова выражает свою озабоченность и глубокое возмущение в связи с продолжающимися разрушительными акциями некоторых политических сил, направленных на осуществление раскола в обществе под девизом «наши и ваши» и, что драматичнее, разведения студенческой молодежи на разные баррикады по этнолингвистическим принципам, используя при этом набор фальшивой информации, не имеющей ничего общего с действительностью.

Кампания дискредитации государственных университетов некоторыми псевдополитиками и псевдополитическими силами продолжается уже в течение нескольких лет.

В этом контексте необходимо напомнить кампанию дискредитации ректоров университетов в период 2006-2007 годов, организованную депутатом от ПКРМ Григорием Петренко, под провокационным лозунгом: «Верните студентам деньги!».

Очернительные атаки на протяжении последних месяцев набрали силу, но уже с более опасными тактическими уловками, целью которых является ускоренное разделение студенческой молодежи по этническому признаку.

Вызывает глубокое сожаление тот факт, что некоторые средства массовой информации продолжают передавать непроверенную информацию, таким образом, нарушая статьи Деонтологического кодекса журналистов и Кодекса аудиовизуала, согласно которым каждое учреждение масс-медиа обязано ссылаться, как минимум, на 2 источника информации.

Сегодня, ради получения предвыборных дивидендов, некоторые политики придумали фальшивый и очень опасный лозунг «ликвидации академических групп с обучением на русском языке в Техническом Университете Молдовы», чем, якобы, нарушаются конституционные нормы и что провоцирует разделение студенческой молодежи по этнолингвистическому признаку. В вышеупомянутых провокационных акциях, возглавляемых политиками В. Клименко и Ф. Гелич, вовлечены посторонние граждане, которые

никак не являются представителями студенческой молодежи.

Мишенью провозглашения фальшивых лозунгов был выбран Технический Университет Молдовы, где обучаются 12000 студентов на дневном отделении, распределенных по 511 академическим группам, из которых 381 группа с обучением на румынском языке, 118 групп - на русском языке (23 %), 12 групп - на английском и французском языках. Эта информация является доступной, достоверной, может быть проверена и является характерной и для других университетов Республики Молдова.

Консилиум Ректоров РМ обращается:

1. к политическим партиям, которые фабрикуют тактику и технологию раскола общества на «наших и ваших», студенческой молодежи на этнолингвистические лагеря с призывом преградить применение подобной опасной провокационной практики, которая может привести к очень серьезным последствиям для общества;

2. к общественным организациям РМ с предложением провести исключительно только акции, направленные на объединение общества, сохранения и консолидации в академической сфере поликультуры и языкового различия, толерантности, взаимопонимания и гармонии;

3. к организациям масс-медиа с призывом строгого исполнения положения Деонтологического кодекса журналиста и Кодекса аудиовизуала, согласно которым каждая организация масс-медиа обязана ссылаться, как минимум, на 2 источника информации относительно университетских событий и жизни студенческой молодежи;

4. к студентам, независимо от этнической принадлежности и предпочтительного языка обучения, с предупреждением не попадать в ловушку псевдополитиков, которых не беспокоит будущее студенческой молодежи, гармония и межэтническая толерантность в студенческой среде;

5. к профессорско-преподавательскому составу Вузов с призывом при реализации учебно-воспитательного процесса способствовать фор-

мированию общества, основанного на знаниях в контексте стимулирования разных взглядов, тем самым следуя вектору Болонского Процесса и интеграции в Единое Европейское Университетское Пространство, главной целью которого является стимулирование компетенции через поликультуру и лингвистические различия, толерантность и веру.

Консилиум Ректоров РМ считает, что только таким образом в академической среде может быть продвинута правда и исключена ложь, которая сеет разрушение и нетерпимость. Как следствие, разрушительные силы в лице политиков, которые выбрали профессию основанную на принципе «разделяй и властвуй», уйдут в небывтие.

Председатель Консилиума Ректоров РМ И. Бостан, акад. АНМ, унив. проф. док. хаб., ректор UTM; вице-председатель Консилиума Ректоров РМ В. Амарией, унив. конф. док., про-ректор UTM; И. Абабий, акад. АНМ, унив. проф., док. хаб., ректор USMF „N. Testemițanu»; Г. Белостечник, член-корреспондент АНМ, унив. проф., док. хаб., ректор АSEM; В. Бенюк, унив. проф., док. хаб., ректор IRIM; С. Кайсын, унив. конф., док., ректор IFC; Л. Калмуцкий, унив. проф., док. хаб., ректор UPS, Тирасполь (Кишиневский филиал); С. Карп, док., ректор Полицейской Академии; Н. Кикиш, унив. конф. док., ректор UPS „I. Creangă»; Г. Чимпоеш, член-корреспондент АНМ, унив. проф., док. хаб., ректор UASM; Г. Чокану, унив. проф., док. хаб., ректор USM; В. Кожокару, унив. конф., док., ректор USPЕЕ; А. Галбен, унив. проф., док. хаб., ректор ULIM; М. Дука, член-корреспондент АНМ, унив. проф., док. хаб., ректор Университета АŞМ; В. Марина, унив. проф., док. хаб., ректор Академии государственного управления; С. Мустьяца, унив. конф., док., проректор UCCM; В. Мелник, унив. конф. док., ректор АМТАР; Р. Одицеу, унив. конф., док., ректор Университета „Perspectiva - Int»; А. Попа, унив. проф., док. хаб., ректор US Cahul „B.P. Haşdeu»; Г. Попа, унив. проф., док. хаб., ректор US Bălţi; В. Райляя, унив. проф., док. хаб., ректор „IMI-Nova»; Ю. Седлецкий, унив. проф., док., ректор USEM; Д. Соломон, унив. проф., док. хаб., ректор АТIS.

Кишинэу, 8 октября 2010 года

Senat festiv

Noi Doctori Honoris Causa ai UTM

Pe 25 mai 2010 Senatul UTM, reunit în ședință festivă, a conferit titlul de Doctor Honoris Causa dlui Titu-Marius Băjenescu, profesor universitar de origine română în Elveția, și dlui Gheorghe Manolea, profesor universitar din România.

Rectorul UTM, dl Ion Bostan, academician AȘM, a expus motivația actului de conferire a înaltului titlu pentru cele două personalități didactice și științifice, precum și unele crâmpie din biografia și activitatea strălucită a acestora, inclusiv cea orientată spre susținerea pe mai multe planuri a UTM.

Laudatio pentru dl Gheorghe Manolea, șeful Catedrei Electromecanică, Universitatea Craiova

Prof. Gh. Manolea este unul dintre cei mai mari specialiști în domeniul Acționării Electromecanice, Metodologiei predării, Inventicii și Transferului Tehnologic, Metodologiei Cercetării și Managementului Calității în activitatea universitară. Colaborarea multivectorială dintre Universitatea Craiova și Universitatea Tehnică a Moldovei are o istorie de 12 ani. Primul contract de colaborare între cele două instituții a fost semnat la 24 iulie 1998, la fiecare 5 ani fiind extins pentru următoarea perioadă. Inițiatorul și catalizatorul acestei colaborări este dl prof. Manolea, care tinde să contribuie real la dezvoltarea învățământului tehnic superior, activităților de cercetare, îmbunătățirii calității studiilor în cadrul celor trei cicluri: Licență, Master și Doctorat.

Contribuția dlui prof. Manolea în colaborarea cu UTM se exprimă în:

Contracte de cercetare derulate în comun – 1998-2001: Sistem electric computerizat pentru încălzire-uscare depozite de materii (director proiect – Gh. Manolea); 2000-2001: Sisteme autonome automatizate – surse de alimentare cu energie electrică a consumatorilor serviciilor antigriindină, folosind energia solară și eoliană (director proiect – Gh. Manolea); 2003-2005: Proiectarea și implementarea sistemului de management al calității conform standardului ISO 9000: 2000 în cadrul a trei instituții de învățământ superior din RM. Proiect finanțat de Fundația Soros-Moldova (director proiect – prof. dr. ing. Petru Todos); 2005- 2007: Dezvoltarea, ajustarea și implementarea Sistemului de Management al Calității la facultățile UTM. Proiect finanțat de Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică din RM (director proiect – prof. dr. ing. Petru Todos); 2006-2009: Proiectul TEMPUS JEP-26091-2005 „Sistemul Instituțional de Asigurare Internă a Calității în Instituțiile de Învățământ Superior din RM” (director proiect – prof. dr. ing. Petru Todos).

Teze de doctorat și teze de licență în cotutelă – teza de doctorat „Cercetări privind utilizarea energiei solare pentru alimentarea consumatorilor electrici din stațiile antigriindină izolate” (conducători științifici: prof. dr. ing. Gh. Manolea – Universitatea

Craiova, conf. dr. ing. Ion Sobor – UTM); teza de doctorat „Sistem de poziționare a rampelor de lansare a rachetelor antigriindină” (conducători științifici: prof. dr. ing. Gh. Manolea – Universitatea Craiova, conf. dr. ing. Ion Sobor – UTM); proiecte de diplomă în cotutelă: studenții de la specialitatea Acționării Electrice **Nucă Valentin** (1998), **Dobrostomat Radu** (2001), inclusiv asig-

urarea stagiului de practică pe o perioadă de 3 luni la Centrul de Inovații și Transfer Tehnologic, Universitatea Craiova.

Activități didactice desfășurate la UTM. Ciclul Licență – prelegeri: Comanda automată cu microcontrolere a acționărilor electromecanice, anul 2000 pentru studenții din a. IV, inclusiv demonstrații cu echipamente moderne (converter static de tensiune și frecvență variabilă ACVAR 3CA, automat programabil pentru activități didactice PROCOMANDID, realizat pentru UTM, Scopmeter FLUKE). Ciclul Master – cursul titular „Metodologia cercetării creative, perioada 2007-2010”. Ciclul Doctorat – cursul titular „Istoria și metodologia cercetării, Școala doctorală” (din 2010).

Conferințe susținute la UTM: Implementarea Sistemului de Management al Calității în Învățământul tehnic superior; Experiența Universității Craiova în proiectarea Sistemelor de Management al Calității (14-17 aprilie 2004); Sistemul de Management al Calității la Universitatea Craiova (13 decembrie 2005); Experiența Universității Craiova în proiectarea și implementarea Sistemului de Management al Calității (18 iunie 2005); Principii și metode de documentare în cercetarea științifică (12 decembrie 2005).

Activitate editorială. Profesor universitar de vocație, dl Gh. Manolea este moderatorul rubricii permanente „Invenții și inventatori” la Radio Craiova; membru al Colegiului de redacție al publicației trimestriale „Meridian ingineresc”, secția Energetică și Electrotehnică. În perioada 2008-2009 a publicat 9 articole în „Meridian ingineresc” la rubrica „Personalități de pe meridianele universului ingineresc”. A donat UTM 9 titluri de carte, elaborate și publicate de d-lui în domeniile Acționării electrice; Bazele cercetării creative; Invenții și istoriile lor.

Profesor și cercetător de talie internațională, dl Gh. Manolea este un bun prieten al UTM, deschis diverselor forme de colaborare. Prin activitatea pe care o desfășoară, D-sa contribuie esențial la dezvoltarea învățământului tehnic superior pe ambele maluri ale Prutului.

Relații internaționale

UTM – POLITECNICO DI MILANO

pe mediu, hidrologie, apă, canalizare, transport și are filiale în toată regiunea Lombardia – una dintre cele mai dezvoltate regiuni ale Italiei cu centrul în or. Milano.

Oaspetele italian a manifestat interes pentru mobilitatea studenților: stabilirea unei colaborări între cele două Politehnici ar oferi posibilitatea unor studenți de la Milano să urmeze un segment didactic la Chișinău și viceversa.

Ideea a fost primită cu satisfacție de UTM. În acest scop există premise și condiții favorabile. UTM – universitate impunătoare

Laudatio pentru dl Titu-Marius I. BĂJENESCU, profesor inginer din Elveția de origine română

S-a născut la 2 aprilie 1933 la Câmpina, jud. Prahova, România. La terminarea Facultății de Electronică și Telecomunicații (Politehnică, București) a obținut titlul de „Master of Science” și a fost repartizat la Institutul de Cercetări și Transmisiuni al Armatei Române.

În 1956 își începe activitatea profesională în postul de cercetător științific la Institutul de Cercetări și Transmisiuni al Armatei Române. Între anii 1960-1969 este cercetător științific la Institutul de Energetică al Academiei Române. În 1969, în urma unei comunicări prezentate la un congres din Germania, a primit mai multe propuneri de angajare în mari firme occidentale. A activat 5 ani la „Brown Boveri”, 7 ani la „Hasler” din Berna (cea mai mare firmă de telecomunicații, din acea vreme).

Devenind treptat cunoscut și apreciat pe plan internațional, și-a oferit serviciile unui șir de firme internaționale („Messtechnik und Optoelektronik”, MTC, Telecolumbus, Messerschmitt Bölkow Blohm MBB etc.). Astfel a ajuns la Londra, la Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), devenind consilier de telecomunicații privind regulatory aspects și problemele financiare. Primul contract de reconstrucție al telecomunicațiilor a fost cel pe care l-a semnat (în numele BERD) cu România, în decembrie 1990, prin care BERD acorda un credit de 250 mil. USD pentru refacerea și modernizarea infrastructurii de telecomunicații a României.

Ulterior a fost numit profesor universitar, activând în calitate de cadru didactic invitat la multe universități mari europene și/sau românești (Berna, Zurich, Dusseldorf, Viena, München, Lausanne, Essen, Cluj-Napoca, București, Brașov, Iași). Este autor al unui șir de articole și cărți de specialitate (în engleză, germană, franceză și română), prin care își transmite experiența tinerelor generații de specialiști, fiind citat în bibliografia multiplelor lucrări de doctorat susținute în țară și în străinătate. Are multe preocupări în cele mai actuale domenii ale fiabilității și noilor tehnologii informatice și de comunicații. Rezultatele originale ale activității sale științifice și tehnice au fost prezentate la numeroase congrese, conferințe, workshops-uri internaționale.

A fost Senior Member IEEE (Institutul de Inginerie Electrică și Electronică, SUA); membru al Academiei de Științe din New York; membru al Uniunii Tehnice Elvețiene cu gradul de expert, consultant și expert internațional; membru al Asociației Elvețiene a jurnaliștilor specializați; menționat, din 1980 până astăzi, în „Who's Who”, „Who's Who in the World”, „Who's Who in Science”, „Who's Who in Engineering”, „5000 Personalities of the World”, „Community Leaders of the World”, „Men and Women of Distinction”, „Men of Achievement”, „Who's Who in Engineering”, „International Who's Who of Professionals”, „The Europe 500: Leaders for the New Century”, „Men of Achievement”, „Dictionary of International Biography”, „2000 Outstanding Intellectuals of the 20th Century”; nominalizat ca International Man of the Year 2000/2001, „Who's Who in the 21st Century”, „21 Century Award for Achievement”, „The Contemporary Who's Who of Professionals”, „The Cambridge Blue Book 2005”, „International Directory of Experts and Expertise 2006”, „International Profiles of Accomplished Leaders 2007”, declarat „Omul Anului 2008” de către American Biographical Institute.

În 1999 și 2000, a fost nominalizat pentru premiul „Tudor Tănăsescu” al Academiei

Române, propus pentru premiul AGIR pe anul 2003, pentru cea mai bună carte tehnică apărută. În 2008 devine Doctor Honoris Causa al Academiei Tehnice Militare a României.

Este un mare iubitor de cultură și muzician amator – paralel cu liceul, a terminat și cursurile conservatoarelor de muzică din Craiova și Cluj-Napoca, clasele vioară, dirijant, compoziție, contrapunct, muzică de cameră. A publicat recent, la o mare editură berlineză, prima monografie în limba germană a marelui compozitor George Enescu. A dedicat lui Enescu și alte două monografii, apărute la Budapesta și Paris, în franceză și română. Este jurnalist specializat independent și publică, de peste 15 ani, cronici științifice și/sau muzicale în diferite ziare, reviste din România și străinătate. Este autorul a peste 470 articole, 45 cărți și a 2 invenții.

Dna Zinaida Stratan, directoarea Bibliotecii tehnico-științifice a UTM, s-a referit la contribuția dnei inginer Andrea și dlui inginer-profesor Titu-Marius Băjenescu la îmbogățirea fondului de carte al bibliotecii UTM cu o deosebită donație – biblioteca Dumneilor personală, menționând că pentru Biblioteca UTM este un act de mândrie în a deține colecția de autor a savantului Băjenescu.

Colecția include 1064 volume de cărți, 642 reviste științifice, 400 articole științifice și 402 discuri, inclusiv o seamă de lucrări importante, între care Enzyklopadie Naturwissenschaft und Technik – 7 volume, Dictionary of scientific and technical terms, Encyclopedia of Computer Science, Dicționar poliglot de electrotehnică, electronică și telecomunicații, Istoria Artei – 5 volume, Viețile sculptorilor, pictorilor și arhitecților – 3 volume, Istoria muzicii universale – 3 volume, precum și publicații proprii, care adaugă valoare științei ingineresti: Fiabilitatea componentelor electronice, Fiabilitatea sistemelor tehnice, Comunicații de bandă largă, Comunicații prin satelit, Managementul rețelelor moderne de telecomunicații, Securitatea în informatică și telecomunicații și a.

Colecția reflectă calea cunoașterii și formării profesionale a marelui savant, dezvoltând o personalitate multiplă. Literatura științifică exprimă munca tenace a dlui Băjenescu pe drumul devenirii ca expert în domeniul specialității sale. Lucrările de referință vorbesc despre tendința savantului de a-și expune cunoștințele într-un limbaj clar, accesibil comunității științifice. Cărțile din domeniul istoriei și culturii române simbolizează dragostea și interesul permanent pentru națiunea română, de unde își trage originea. Lucrările despre artă mărturisesc despre sensibilitatea Omului Băjenescu, capacitatea sa de a contempla lumea din interior, de a vedea lucrurile frumoase, de a gândi optimist.

unei viitoare colaborări, cele două Politehnici vor găsi neapărat și alte tangențe.

La momentul actual s-a găsit posibil ca UTM, prin Catedra „Ecotehnie, Management Ecologic și Ingineria Apelor „UNESCO-Costeau” de la FUA, condusă de dl Ion Ioneț, conf. dr., să propună candidatura unui doctorand cu tema de cercetare în domeniul Ingineria Apelor, care s-ar putea include pe o jumătate de an în lucrările unui proiect al DIIAR ce se derulează deja la Odesa, Ucraina.

Dl Ioneț a acceptat propunerea dlui Mambretti, subliniind că la UTM va fi selectat un doctorand interesat de posibilitatea unor cercetări de specialitate, iar prin el se vor face primii pași de colaborare între UTM și Politecnico di Milano.

Pe 30 septembrie 2010 două importante instituții didactice ingineresti – Universitatea Tehnică a Moldovei și Politecnico di Milano, Italia, au inițiat un dialog de cunoaștere și apropiere reciprocă în cadrul unei întrevederi organizate de Departamentul Cooperării Internaționale al UTM cu dl prof. ing. Stefano Mambretti de la Departamentul (Facultatea) Hidraulică și Ingineria Mediului (DIIAR) al Politehnicii din Milano. DIIAR se specializează

Stagiu la CITA „Etalon”

Sarcina majoră a practicii ingineresti este să învețe studentul cum să producă ceea ce a studiat la orele teoretice. Studenții trec anual diferite tipuri de practică în atelierele didactice ale Centrului de Implementare a Tehnologiilor Avansate (CITA) „Etalon” – subdiviziune industrială a UTM.

Practica de inițiere în volum de 45, 60, 90 de ore este destinată specialităților „Inginerie și Management în Construcția de Mașini”, „Inginerie și Management în Mecanică”, „Urbanism și Arhitectură” ș.a. Înainte de a pleca la practică, studenților li se predă un curs de securitate a muncii. La uzină studenții trec un instructaj introductiv în tehnica securității muncii, conform caracterului lucrărilor ce se execută.

Practica de inițiere se realizează în secțiile de lăcătușărie, strungărie, frezare, burghiere, alezare. Studenții a. l. se familiarizează cu operațiile elementare de prelucrare a materialelor prin pilire, strunjire, frezare, alezare, sudare (electrică și cu gaze) etc., studiază utilajele tehnologice, iau cunoștință de construcția mașinilor-unelte, elaborează un traseu de prelucrare mecanică a unei piese de complexitate medie. Ei aleg mașinile-unelte necesare, sculele, dispozitivele, electrozii pentru sudare, regimurile de prelucrare și execută o piesă reală, propusă de profesor. La finele practicii de inițiere studenții prezintă un raport detaliat, pe care îl susțin la Catedra „Studiul Materialelor”.

Practica tehnologică are scopul de a familiariza pe studenții a. l. cu proiectarea tehnologiilor de prelucrare a pieselor de diferite tipuri. Studenții însușesc construcțiile dispozitivelor de instalare și fixare a semifabricatelor, sculelor așchietoare, dispozitivelor de verificare a calității pieselor și a utilajelor tehnologice.

Practica constructiv-tehnologică are ca scop pregătirea studenților în domeniul proiectării mecanismelor și mașinilor: etapele de proiectare a mașinilor-unelte (sarcina tehnică, propunerea tehnică, schița proiectului, proiectul tehnic, elaborarea documentației tehnice, modelul experimental, lotul stabilit de mașini noi). Fiecărui student i se propune o temă individuală de proiectare, restructurare, modernizare a

unei mașini-unelte. Ei dezvoltă această sarcină până la finele studiilor – aproape 1 an, propun diferite soluții tehnice. De exemplu, studentul gr. MSP V. Balan a propus un proces nou de sudare prin frecare a pieselor din aluminiu, care permite a executa îmbinarea cu consum minim de energie. Această tehnologie va fi desfășurată în proiectul de diplomă și propusă pentru brevet de invenție la AGEPI.

În timpul stagiilor de practică se organizează excursii la uzinele industriale din Chișinău: „Incomaș”, „Hidropompa” ș.a.

La finele stagiului studenții prezintă conducătorului practicii toate materialele acumulate (desene, schițe, descrieri, idei

etc.), care se pun la baza elaborării proiectelor de an și de diplomă (a. IV).

Susținerea publică a dărilor de seamă are loc la „Etalon” sau în cadrul Conferinței privind stagiile de practică organizată în luna septembrie de Catedra „Mașini și Sisteme de Producție” (MSP).

La acordarea notei finale se ține cont de:

- frecvența și disciplina studentului în timpul stagiului de practică;
- nivelul de executare a dărilor de seamă și a caietului de sarcini;
- contribuțiile studentului în realizarea sarcinilor de îmbunătățire a proceselor tehnologice de prelucrare mecanică sau a unor utilaje și sisteme de producție;
- abilitatea de a implementa cunoștințele teoretice în abordarea problemelor teoretice și sarcinilor de producție în timpul stagiului.

Nota finală pentru stagiul de practică reflectă activitatea, capacitatea individuală și gradul de instruire practică a studentului.

Studenții grupei MSP-081, FIMCM – I. Babei, C. Eftodi, R. Rusu și ai grupei MSP-071 – V. Ungur, A. Tihon, A. Cosolapov, S. Bumbu, I. Dicusari au executat dărilor de seamă la un nivel înalt, demonstrând cunoștințe bune, au fost apreciați cu note înalte.

La „Etalon” își desfășoară activitatea 20 de firme individuale specializate în prelucrarea lemnului, repararea autovehiculelor, fabricarea ușilor și ferestrelor, prelucrarea metalelor, producerea lambriurilor, executarea și repararea difuzoarelor, fabricarea mobilei etc. Stagiarilor au studiat particularitățile acestor firme și au găsit multe momente relevante, venind cu ideea constructivă că după absolvire ar putea fonda și ei firme de tipul celor ce activează la „Etalon”. Este dovada bune pregătiri a viitorilor ingineri la Catedra MSP.

Ilie BOTEZ,
prof. univ. int., dr.

Vara în Moldova și Bulgaria

În vara anului curent Catedra „Arhitectura” a repartizat la stagii de practică 550 de studenți. Studenții au studiat fenomenele istoriei arhitecturii dintr-o perspectivă mai mult diacronică – în forma unor coordonări sau cerințe, stiluri și personalități marcante din arhitectură.

Practica didactică la a. l. are drept scop consolidarea cunoștințelor teoretice obținute în procesul studiului proiectării și istoriei arhitecturii, a metodelor tehnice care formează deprinderi practice de percepere a monumentelor arhitecturale.

În timpul primei etape a stagiului studenții au luat cunoștință de monumentele de arhitectură reale de interes național (R. Moldova – mun. Chișinău, alte localități) și

ceni (complexul Orheiul Vechi), complexe monastice din raioanele Ialoveni, Călărași, Nisporeni, unde au vizitat fortificații, edificii de cult, mănăstiri rupestre, muzee (grupele academice ARH-081, ARH-082) și în Bulgaria – or. Balci, unde au vizitat edificii de cult, palate, parcuri, muzee (gr. ARH-085).

La următoarele etape ale stagiului studenții arhitecți au acumulat materiale din diferite surse (literatură științifică, de specialitate, artistică, documente de arhivă, ilustrații, foto, desene tehnice, tabele cronologice), care au fost prelucrate și selectate pentru partea grafică.

Susținerea dărilor de seamă asupra practicii s-a desfășurat pe 8 septembrie 2010, în sala de expoziții a FUA. Prezentările s-au constituit din două componente: partea grafică (material ilustrativ) și partea analitică (memoriu explicativ). Scopul practicii a fost realizat cu succes: studenții au obținut deprinderi practice în cercetarea obiectivelor arhitectural-istorice, necesare pentru formarea lor ca specialiști calificați în domeniul arhitecturii.

Sergiu TRONCIU,
Diana ANDRONOVICI,
lectori superiori,
Catedra „Arhitectura”, FUA

internațional (Bulgaria – or. Balci).

Profesorii responsabili de practica didactică – lectorii superiori **Sergiu TRONCIU**, **Diana Andronovici**, **Svetlana Oleinic**, cu susținerea șefului de catedră dr., conf. **Valeriu Lupășcu**, au organizat excursii în diferite localități din RM – or. Soroca, s. Butu-

**Universität
Konstanz**

Integrarea europeană declarată drept obiectiv principal de actuala conducere a RM se va realiza plenar doar în cazul în care se va efectua la diferite niveluri, inclusiv la

nivelul educației și cercetării. Un pas spre integrarea europeană este alinierea cercetării și educației autohtone la standardele UE. Grație prof. dr. ing. DHC al UTM, dlui **Florin Ionescu**, am avut fericita ocazie să obțin o bursă de cercetare în cadrul Programului german de cercetare DFG pe o durată de trei luni, pe care am realizat-o în Laboratorul de Mecatronică al Universității de Științe Aplicate din Konstanz, Germania.

Universität Konstanz este o instituție politehnică cu caracter aplicativ (universități similare în Germania sunt multe), iar aceasta este unica în sudul landului Baden Württemberg – unul dintre cele mai dezvoltate sub aspect industrial din Germania. Având o pregătire practică foarte bună (studenții își fac practicile la cele mai prestigioase firme

Integrare europeană prin știință și cercetare

industriale germane), implementând cele mai moderne metode de proiectare, calcul analitic și numeric, specialiștii pregătiți la Konstanz sunt foarte solicitați de industria germană. Gradul înalt de dezvoltare indu-

strială a țării asigură un nivel înalt al cercetării, în special, al celei aplicative.

Având condiții optime de lucru timp de două luni (prima parte a stagiului), am realizat ample cercetări fundamentale și aplicative în domeniul transmisiei lor planetare precesionale în Laboratorul de Mecatronică, utilizând softuri performante licențiate și tehnică de calcul performantă. Rezultatele obținute au fost puse la baza unei propuneri de colaborare cu o întreprindere industrială în vederea producerii în serie a reductoarelor planetare precesionale cinematice. În baza rezultatelor obținute am început cu prof. Florin Ionescu să lucrăm asupra unui manual de Mecanică Fină, care va fi util studenților – audienți ai acestei discipline. Catedra „Teoria Mecanismelor și Or-

gane de Mașini” va propune spre predare la unele specialități de la facultățile de Radioelectronică și Telecomunicații, Calculatoare, Informatică și Microelectronică un curs de Mecanică Fină, elaborat la nivelul standardelor germane.

Pe parcursul stagiului am avut posibilitatea să frecventez unele prelegeri ale prof. Florin Ionescu. Absolvind două facultăți – de inginerie și de matematică, dănsul susține un curs de matematici aplicate foarte frumos, bine integrat cu exemple din inginerie (din disciplinele ingineresti pe care le predă – Rezistența Materialelor, Mecanisme, Sisteme hidraulice). Faptul că disciplinele nominalizate sunt predate la același departament (un fel de catedră), de către același profesor este foarte benefic pentru pregătirea studenților, fiind respectată o continuitate și o bună integrare a disciplinelor predate, ceea ce, cu regret, lipsește în unele planuri de studii ale unor specialități de la noi.

Valeriu DULGHERU,
prof. univ., dr. hab.,
șeful Catedrei „Teoria mecanismelor și organe de mașini”, UTM

Ciclul II

Un nou Masterat la FCGC – „Ingineria proceselor și materialelor minerale de construcții”

(Continuare din pag. 1)

În cadrul festivității de lansare a noului Masterat la FCGC, dna **Larisa Bugaian**, prorector UTM pentru studii de masterat și doctorat, a subliniat faptul că pregătirea specialiștilor – cerință primordială a clientului pentru care lucrează universitatea ca prestator de servicii. Astăzi clientul universității este cu prioritate proprietarul privat – o nouă entitate apărută logic din caracterul economiei de piață. În acest context UTM își reformează activitatea ca să răspundă cerințelor clientului (să ne amintim dictonul economiei de piață: clientul întotdeauna are dreptate). Aici găsim, de exemplu, explicația structurii UTM cu trei cicluri succesive de pregătire a specialiștilor: Licență, Masterat, Doctorat – LMD.

Noul masterat a apărut la FCGC la propunerea și cu susținerea unui partener/client foarte important pentru economia RM – cunoscuta companie franceză „Lafarge Cement (Moldova)” SA cu sediul în or. Rezina. Un al doilea partener este Agenția Universitară a Francofoniei – AUF.

Acest parteneriat va contribui la formarea și actualizarea competențelor profesionale în domeniul tehnologiilor și materialelor de construcție, precum și la alinierea nivelului de

pregătire a specialiștilor la realizările moderne din domeniul tehnologiei și materialelor de construcții și așteptările mediului industrial.

Dna **Ludmila Mirzaeva**, director resurse umane al companiei „Lafarge Cement

(Moldova)” SA, a menționat că își pune mari speranțe în dezvoltarea acestui Masterat, deoarece miza pe specialiști la nivel de master va aduce succese economice atât companiei nemijlocit, cât și masteranzilor,

pentru care se vor deschide locuri de

muncă bine remunerate. „Lafarge” cunoaște calitatea bună a specialiștilor pregătiți de UTM, în cadrul companiei activând deja absolvenți din promoțiile trecute (ciclul Licență).

Dânsa a făcut și o prezentare largă a companiei „Lafarge”. Ființează din 1833 și acționează în multe țări de pe glob. Pe piața RM este prezentă din 1999, după achiziționarea celui mai important producător de ciment din țară – Fabrica de ciment din Rezina. Este lider mondial în materiale de construcții. În 2010 și pe parcursul ultimilor 6 ani a fost clasată printre primele 100 cele mai durabile corporații din lume. Deține cel mai mare Centru de cercetări în industria materialelor de construcții, plasând inovația în centrul priorităților. Promovează construcțiile durabile și creativitatea arhitecturală. Ține cadența cu cerințele noi ale consumatorilor.

Din partea AUF a urât succese noilor masteranzi dl **Sergiu Belini**.

Dna **Livia Nistor-Lopatenco**, responsabilă de masteratul dat, a dat asigurări că succesele dorite vor fi atinse.

Sindicat

Respectarea legislației muncii

Pe 29 septembrie 2010 la UTM a avut loc ședința în teritoriu a Consiliului General al Sindicatului Educației și Științei din RM.

Această structură sindicală înaltă de conducere și control s-a deplasat la UTM pentru a scoate în evidență plusurile și minusurile în importanta sferă a raporturilor de muncă într-un colectiv numeros și complex sub aspect profesional, cum este cel de la UTM, cu peste 2.5 mii de angajați. Cum se efectuează angajările și concedierile? Din ce cauză? Care este gradul de aplicare a legi-

se editeze o revistă / bucler care ar întruni sub aceeași copertă multitudinea de acte normative, legi, îndrumări privind subiectul raporturilor de muncă. Aceste documente se află acum în diferite izvoare/publicații, îngreunând uneori destul de serios consultarea lor pentru rezolvarea diferitelor litigii de muncă.

DI **Dumitru Ivanov**, președintele Consiliului General al SEȘ, aprobând sugestia constructivă, a adăugat că în timpul apropiat o asemenea culegere de documente va fi pusă pe masa tuturor organizațiilor sindicale din RM, necesitatea acesteia arătându-se a fi nu doar oportună, dar și stridentă.

slației muncii? În ce măsură se respectă prevederile Contractului Individual de Muncă și Contractului Colectiv de Muncă în cazul fiecărui angajat?

DI **Ion Pocaznoi**, președintele comitetului sindical-collaboratori al UTM, a subliniat în raportul prezentat că, privite în ansamblu, raporturile de muncă la UTM se încadrează în normele legislației în vigoare. Cea mai concludentă dovadă este că la UTM nu avem conflicte de muncă judecate în instanță. Divergențele, dacă apar, se soluționează conform legii. Practica arată că în cazul unor atare litigii câștigul de cauză revine părților în proporții aproximativ egale: 50 la sută – angajaților și alte 50 la sută – Administrației UTM.

Dna **Ana Arnăut**, șefa sectorului instituției universitare și științifice a Consiliului General al SEȘ, în calitate de șefă a grupului de control, a expus un raport în general pozitiv privind activitatea Comitetului Sindical colaboratori al UTM, subliniind în special că parteneriatul între sindicat și administrație este viabil și multilateral.

DI **Nicolae Mogoreanu**, șeful Departamentului Resurse umane, secretariat și relații cu publicul, a sugerat că la nivelul Consiliului General al SEȘ este necesar să

DI **Ion Bostan**, rectorul UTM, a enumerat multiplele forme de susținere materială a angajaților UTM, în cazul dat conlucrarea administrației cu sindicatul este necesară și se soldează mereu cu rezultate pozitive. Dlui a accentuat importanța Contractului Individual de Muncă, ca act de reglementare a relațiilor Angajator – Angajat, ce ridică responsabilitatea ambelor părți semnatare. A fost evidențiată colaborarea Administrației cu Comitetul sindical privitor la unele probleme sociale ale angajaților. Este vorba de construcția locuințelor cu prețuri mai reduse pentru angajații UTM, aceste acțiuni continuând an de an, ceea ce menține la locurile de muncă cadrele didactice și auxiliare. În același context se înscriu și ajutoarele materiale acordate cu diferite ocazii-jalon în viața angajaților: căsătorii, nașteri, decese, jubilee, demisii după perioade îndelungate de activitate la UTM etc.

În finalul discuțiilor s-a găsit necesar ca în viitorul apropiat Comitetul sindical-collaboratori al UTM să organizeze pentru șefii de catedre un seminar în problemele juridice privind raporturile de muncă între angajați și administrație. Consiliul General al SEȘ își va da concursul în acest sens.

Senat

Totalurile Admiterii 2010

Pe 28 septembrie 2010 Senatul UTM a examinat totalurile admiterii 2010 și sarcinile de perspectivă. Raportul în subiectul dat a fost prezentat de către rectorul UTM dl Ion Bostan, acad., prof. univ., președintele Comisiei de admitere.

În linii mari, situația privind admiterea la ciclul I – Licență este satisfăcătoare. Se cere însă o amplificare a eforturilor pentru a extinde aria de cuprindere a ciclului II – Masterat. Raportul a operat cu cifre concludente ce indică rezervele de creștere continuă a calității UTM, inclusiv pe linia admiterii.

În cadrul Admiterii 2010 au fost înmatriculați 3857 candidați: 1192 – cu finanțare de la buget și 2665 – în baza de contract cu achitarea taxei de studii, inclusiv 931 – la învățământul superior din RM s-au dovedit a fi neacoperite 38 locuri bugetare și 231 – în baza de contract (studii cu frecvență la zi).

Organele de monitorizare nu au expus obiecții față de activitatea Comisiei de Admitere. Totodată, Senatul a indicat asupra unor lacune: anumite modificări ale Regulamentului de organizare a admiterii la studii superioare de licență (ciclul I) în instituțiile de învățământ superior din RM s-au dovedit a fi nereușite; planul de înmatriculare la unele specialități, planul de înmatriculare pentru cetățenii străini și cota-parte a locurilor de înmatriculare pentru absolvenții instituțiilor preuniversitare din raioanele de est ale RM sunt prea mari și nu se îndeplinesc.

Senatul a hotărât că administrația UTM va înainta Ministerului Educației un set de propuneri privind organizarea admiterii:

- aprobarea planului de înmatriculare și a Regulamentului de admitere pentru următorul an universitar în baza rezultatelor sesiunii de admitere din anul precedent, cel târziu în luna martie;
- definitivarea altor acte normative referitoare la admitere cu cel puțin o lună înainte de admitere;
- stabilirea unei cote-părți supraplan pentru studenții admiși în bază de contract;
- repartizarea locurilor de studii în bază de contract pe categorii (școală, bacalaureat, colegiu) după formula valabilă la admiterea la studii cu frecvență redusă;
- în cazul apariției unor locuri bugetare vacante, Comisiei de Admitere să i se permită în turul I modificarea repartizării inițiale pe categoriile „limbă de instruire” și „locul de trai”, păstrând numărul total de locuri la specialitate prevăzut în planul de înmatriculare;
- în cazul neacoperirii locurilor rezerve pentru cetățenii străini, Comisiei de Admitere să i se permită completarea lor prin concurs din rândul candidaților cu merite deosebite în activitățile extracurriculare;
- modificarea cererii de înscriere la concursul de admitere – forma actuală nu prevede toate variantele posibile (buget, contract, studii la zi, cu frecvență redusă), creând probleme la elaborarea softului de înmatriculare și, respectiv, a raportului de activitate a Comisiei de Admitere;
- posibilitatea depunerii cererilor de admitere la studii prin contract fără participare la concursul pentru locurile bugetare;
- elaborarea Regulamentului de organizare a admiterii la studii superioare de masterat (ciclul II).

În atenția studenților UTM!

• **Desfășurarea reușită a carierei profesionale** în condițiile relațiilor economice de piață depinde în mare măsură de activitățile sistematice ale fiecăruia în acest domeniu.

• **Nu ratați șansa, informați-vă suficient** și căutați-vă din timp întreprinderea potrivită pentru trecerea stagiilor de practică și plasarea convenabilă în câmpul muncii după absolvirea Universității.

• **Asistență utilă în acest sens** vă poate oferi și Centrul informațional-CENIOP UTM (str. Studenților, 9, Blocul de studii 5, Parter), unde puteți utiliza Rețeaua întreprinderilor și cunoaște situația pe Piața muncii din Moldova, inclusiv prin intermediul Portalului

www.ceniop.utm.md sau la tel. 92-92-29

Viața se citește în ochi

Interviu cu octogenarul Leonid Busuioc, jurnalist emerit

– Dle Leonid Busuioc, permiteți-mi să vă întreb: cum priviți viața de pe creasta celor 80 de ani impliniți?

– Pe cât pot, filozofic. După mine, a privi filozofic înseamnă a nu te impacienta de nimeni și de nimic. Sună egoistic, dar fiecare om trebuie să aibă un anumit egoism, care se numește rațional, pentru a... trăi mai mult. Egoismul rațional e benefic, cred eu, nu numai omului concret, ci și societății, deoarece a trăi mai mult înseamnă a lucra mai mult în ansamblul social din care faci parte. E logic, nu? Uite eu lucrez în continuare la cei 80 de ani ai mei, deci aduc ceva și în „pușculița” socială.

– Știindu-vă mereu în verva căutărilor, a scrisului, a muncii pe care o faceți cu plăcere, am putea spune că „pușculița” socială în cazul Dvs. e plină ochi...

– Lucrez de la vârsta de 17 ani – 63 până acum. Dar se vor mai aduna câțiva probabil, nu plec încă... la pensie. Așa că mai are a se umple „pușculița”...

– Și toți acești 63 de ani, din câte știu, arați pe ogorul pedagogiei – mai întâi în școală, apoi în presa pedagogică și de ani buni aici, la UTM. De fapt, v-am cunoscut la un ziar pedagogic, la „Făclia”, și-i mulțumesc sortii că mi-a oferit prilejul să fi făcut primii pași în profesie alături de mari profesori, pentru că ziaristii de acolo m-au îndrumat ca niște profesori veritabili. Dumneavoastră, prin exemplul personal, mi-ați dat și ore de limbă, logică, filozofie. Ce școli ați făcut, unde se dă atâta carte ca să ajungi să poți plămădi destine?

– Cred că e vorba de școala vieții, pentru că numai acolo înveți să crești tu însuși și dacă poți, îi ajuți și pe alții. Eu unul în perioada interbelică am studiat la Liceul „B.P. Hașdeu” din Chișinău (amplasat în actuala clădire a Muzeului Național de Istorie a Moldovei), am absolvit școala pedagogică în orașul Orhei, în 1947, pe atunci aflat în ruinele Războiului al Doilea Mondial. Am pus apoi plugul în brazdă pe ogorul pedagogic la școala din satul Dereneu, Călărași. M-am înfrățit cu pedagogia – învățământul: după Dereneu am urmat facultatea la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău, am fost profesor la școala medie din Criuleni, profesor la școala pedagogică din Bender.

În 1957 am trecut în ziaristică, dar ziaristică tot pedagogică – „Cultura Moldovei”, ziar nou, modern, apărut la 1 ianuarie 1957, redenumit ulterior „Cultura”, „Învățământul Public”, „Făclia”...

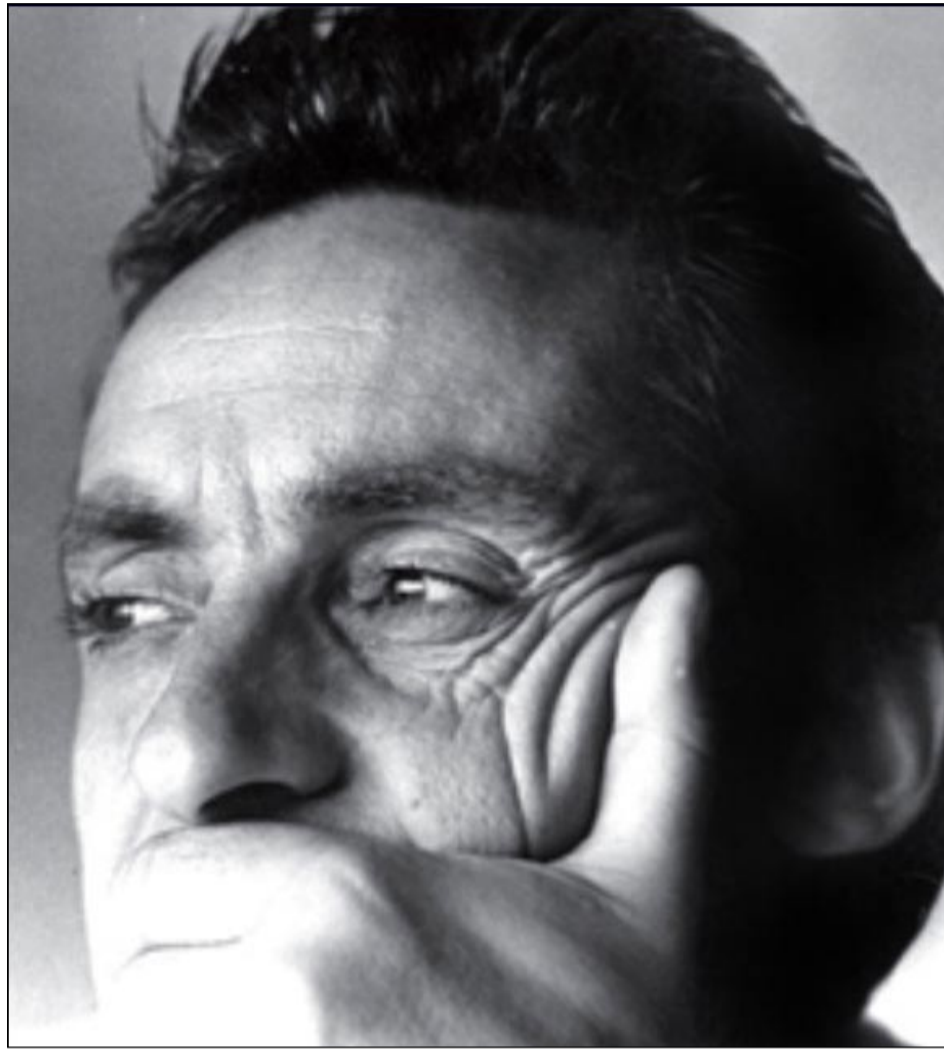
– Iar de 13 ani vă știu la „Mesager Universitar”, ziarul Universității Tehnice a Moldovei – o publicație educativ-pedagogică prin definiție. Fac și aici școală sub aripa Dvs. Am învățat multe, dar mă tem că lecția longevității e prea complicată pentru mine... Dumneavoastră cum ați reușit să o însușiți?

– Păi, depinde de depândi, este o vorbă. Depinde de om, de filozofia lui, de cum vede el viața.

Eu am muncit întotdeauna cu plăcere. Cu plăcere la prășit, pe când eram băietan la părinți, la Onești. Cu plăcere la clasă, când eram profesor. Cu plăcere la investigații jurnalistice, la scris, când am devenit ziarist. Toată chestiunea e aici – munca făcută cu plăcere în fiecare zi n-o simți ca pe o povară. Orice muncă îți produce plăcere dacă o vezi ca pe un factor al longevității, al menținerii vieții tale personale. În plus, îți oferă și folosul material. Iar dacă e să ne gândim filozofic, munca o faci și pentru alți oameni – fie că mătură strada, fie că ești ziarist – și asta îți menține tonusul. Trebuie să te autoexciți în a munci cu plăcere și atunci anii trec, chiar și peste 63 sau 80...

Eu am în ochii multor oameni plăcerea vieții, căci viața și munca sunt sinonime. Cei care trândăvesc nu au o viață nici lungă, nici interesantă. Cu ei n-ai ce vorbi, ei nu au ce spune, pentru că interiorul e sărac, fără descoperiri, fără asociații, fără comunicare cu... Omul. Am văzut destui asemenea ochi, căci omul se cunoaște... pe ochi. Am scris și o carte de publicistică pe care așa am și intitulat-o „Viața se citește în ochi”.

– Da, o cunosc, am recitat-o de mai multe ori, e o carte de învățătură, la fel ca și „Întrebă-te fără astampăr”, „Viul grai al vremii”, „Aspecte studentești” – toate cu tentă filozofico-socială, ceea ce vă ca-

racterizează. Sunteți filozof!

– Noi suntem ziaristi, stimată doamnă. Iar ziaristul despre ce scrie? Despre om. Însă pentru a scrie despre om trebuie să filozofezi, ca să poți să scoți la iveală eul, esența lui. Dostoievski spunea că o viață întreagă va scrie, va studia Omul și nu se va teme că-și va pierde viața în zadar. Omul e o constelație. Orice om.

Sigur că ziaristul scrie nu despre sine, ci despre alți oameni. Dar dacă e să reflectăm mai adânc, scriind despre alții, el scrie concomitent și despre sine. În scrisul ziaristului se întrevede aria lui de cultură, experiența lui de viață, indiferent despre cine și ce scrie.

– Îmi amintesc, într-o zi ați venit la redacție (la „Făclia”) cu un teanc de caiete vechi, cu foile îngălbenite, scrise cu cerneală violet. Erau caietele Dvs. de cuvinte, în care introduceați sistematic noțiuni noi, însoțite de explicațiile de rigoare și exemple de utilizare. Ne-ați spus că așa vă cultivați limba, vocabularul. A fost un exemplu extraordinar. M-am convins că este extrem de necesar, mai ales pentru breasla noastră ziaristică. Ați avut probabil mulți elevi de-a lungul timpului?

– Am predat un timp la Facultatea de Ziaristică, la USM. O anumită influență în formarea studenților mei probabil am avut-o. Cine a luat-o ca bună, mă rog, e bine. Cine nu – e tot bine, căci e o experiență și în acest caz. În genere, eu cred că ucenicia în ale ziaristicii se face „în taină”, indirect, din cele scrise de alții. Și din viața reală.

Iar în ceea ce privește caietele de cuvinte, mă bucur că le-ați descoperit rostul. Umplându-ți cu timpul vocabularul cu noi cuvinte, expresii, locuțiuni, îți mlădiezi limbajul. Dacă ești ziarist, meseria ta e cuvântul. N-ai cum să o faci altfel.

– Când și cum ați făcut legământul cu Universitatea Tehnică?

– La „Făclia” și anterioarele ei – „Învățământul Public”, „Cultura”, am condus mulți ani secția „Școli superioare”. Frecventam facultățile, scriam. Îmi amintesc, am fost entuziasmat de apariția în 1964 a Institutului Politehnic. Fiind o țară agrară, aveam puțini ingineri, iar cei care erau veneau de pe la București, Timișoara, Moscova, Leningrad. Dar iată că va pregăti ingineri și Chișinăul! Se vor dezvolta ramurile industriale... Am colaborat fructuos cu primul rector, legendarul Sergiu Rădăuțanu, am scris multe articole, cunoșteam bineșor Politehnica, ziarul ei „Inginerul”. Când, peste ani, rectorul Ion Bostan și prim-prorectorul Petru Todos

m-au invitat să lucrez la UTM, am venit cu entuziasmul de altă dată. A fost în 1998. „Inginerul” nu mai apărea de 7-8 ani. Așa am devenit redactorul-șef al noului ziar al UTM – „Mesager Universitar”, primul număr, pre-cum știți, a apărut în februarie 1998.

Timpul zboară. Au trecut 13 ani de atunci. Roata vremii se întoarce. Ziarul are azi un alt redactor-șef – profesorul a transmis ștafeta elevului său, după cum ați spus ceva mai sus. Mă bucur că ziarul „crește”. Îi apreciez ținuta. E deja meritul Dumneavoastră, doamnă Marina Romanciuc. Mă bucur că nu m-am înșelat când am făcut această alegere și vă doresc succese în continuare.

– Eu sunt cea care trebuie să vă mulțumesc – pentru școala în ziaristică și pentru școala vieții în general. Cred că nu sunt unicul discipol care poate să spună acest lucru. Sunteți o enciclopedie vie, de aceea în preajma Dvs. mereu vor fi mulți care vor avea multe de învățat. Cu parfumul filozofic de Busuioc UTM respiră adânc și încrezător. Bucurați-ne în continuare! La mulți ani!

Marina ROMANCIUC

Leonid Busuioc - 80

În luna septembrie 2010 colegul nostru Leonid Busuioc a împlinit onorabila vârstă de 80 de ani!

Cine nu-l cunoaște pe Leonid Busuioc? Profesia de jurnalist și firea-i energică, comunicativă l-au făcut să fie cunoscut și respectat la UTM, dar și în toată țara. Înțelepciunea și tratarea filozofică a problemelor sociale, cunoașterea aspectelor învățământului superior, i-au permis să aducă ziarul UTM „Mesager Universitar” la nivelul când fiecare număr este așteptat cu nerăbdare. Asta e mult. Împreună cu colaboratorii ziarului se află întotdeauna în momentul potrivit la locul potrivit. Din februarie 1998, de când a fost angajat la UTM în funcția de redactor-coordonator și până azi nu obosește să ne aducă vești și gânduri bune, optimiste. Are o experiență bogată de jurnalist – jurnalist-pedagog, absolvind Institutul Pedagogic de Stat din Chișinău încă în anul 1953!

Din 1947 este membru devotat al Sindicatului lucrătorilor din învățământ!

Îl felicităm cordial pe colegul nostru cu ocazia împlinirii frumoasei vârste, dorindu-i sănătate și pană ușoară în continuare. La mulți ani!

Ion POCAZNOI,
președintele Comitetului
sindical, conf. dr.

Simple rânduri

Cu ocazia jubileului, permiteți-mi să exprim cele mai sufletești urări de sănătate, voință și putere pentru octogenar! Să dea Domnul să Vă avem mereu alături – exemplu al Omului care cunoaște viața, își iubește neamul și deschide mereu pagina la frământările și credința noastră.

În numele tuturor celor care făuresc și citesc „Mesager Universitar”, „Făclia”, iar mai înainte – „Cultura”, „Învățământul Public”, mi-am permis să alcătuiesc un „Dosar de luare aminte” spicuit din scrierile Dvs.:

- Trăiește-ți viața!
 - Datoria ziaristilor – pacea
 - Hai să lucrăm, domnilor!
 - Energia înseamnă totul
 - Legea lipsește, dar transformările se fac
 - Unire, cetățeni democrați ai Moldovei!
 - Tonul se dă ca-n muzică etc.
- Vă mulțumim pentru toate.
LA MULȚI ANI!

Cu multă considerațiune,
Elena PLĂCINTĂ,
bibliotecară, UTM

Ziaristul. Omul

Pentru Leonid Busuioc aceste calificative se înscriu într-o salbă frumoasă. Este un vel-armaș la curtea măriei sale Ziaristica, mânuind cu măiestrie penița pe câmpul larg al ziaristicii pedagogice și celei general-sociale. Îl cunosc încă din 1966, de la o partidă de șah. Acolo l-am simțit „ascuțișul” minții. Am aflat că este ziarist. Apoi întâmplarea a făcut să ne întâlnim din nou.

În perioada anilor de tristă amintire, când aparatul birocratic de comandă își făcea mendrele, am avut parte de o mare susținere din partea D-sale. Fusesem concediat de la USM pe motive politice, din care cauză nu puteam să mă public nicăieri. Mi s-a refuzat acest drept chiar și atunci, când în calitate de doctorand la Universitatea Națională din Kiev (1984-1985), trebuia să public articole științifico-didactice la tema tezei de doctorat. Leonid Busuioc a avut curajul să mă aprobe. Articolul a apărut cu denumirea „Dif-tongul” (comparație în română și engleză) în „Învățământul Public” din 16.01.1985.

Un alt caz. În 1999 pregătisem pentru tipar monografia „Фонетическая природа монофтонгов и дифтонгов румынского

языка”. Trebuia să public un avis, dar nu eram acceptat – unii suspunși nu înțelegeau de ce am scris „limba română” și nu „moldovenească”, cum s-a fixat în Constituția RM. Am explicat că mă bazez pe „Declarația de Independență a RM”, în care scrie că limba de stat a RM este limba română și că un om de știință are tot dreptul să se ocupe de o problemă lingvistică. Și iarăși am apelat la Leonid Busuioc. La 22 iulie 1995 în „Făclia” apare materialul „Un om și o carte” semnat de Leo Leon – pseudonimul său.

De-a lungul anilor ziaristul L. Busuioc a scris sute, mii de articole, mai multe cărți. Pe mine personal m-a impresionat profund cartea D-sale „Întrebă-te fără astampăr” (1984). Este un vademecum. În ea poți găsi răspuns la diverse întrebări ce țin de viață, autoeducație, comunicare, cultivarea simțurilor. De altfel, toate publicațiile sale „țin acest curs”, ca să zicem așa.

Dragă Leonid Busuioc! Vă îmbrățișez călduros cu prilejul venerabilului jubileu. Vă doresc mult noroc, pe care singur vi-l făuriți. Sănătate și mulți ani!

Nicanor BABĂRĂ,
dr. hab., prof. univ. USM

(Continuare din pag. 1)

Pe 5 octombrie 2010 Ministerul Educației al RM și Oficiul Național TEMPUS la Chișinău au organizat o conferință națională, consacrată aniversării a 20-a a cunoscutului Program TEMPUS al Uniunii Europene centrat pe ideea modernizării învățământului superior în spațiul UE și în statele partenere din Europa de Est, Asia Centrală, Balcanii de Vest și regiunea Mediteraneană.

Implementarea Programului se face pe etape. Actualmente se află în derulare etapa a IV-a (TEMPUS-IV acoperă anii 2008-2013), axată pe promovarea unei convergențe voluntare a sistemelor de învățământ superior din țările partenere cu evoluțiile din UE.

În cuvântul său de salut, dl **Leonid Bujor**, ministrul Educației al RM, a evidențiat rolul foarte important al Programului TEMPUS, care pe parcursul anilor a contribuit prin diverse proiecte la ridicarea calității învățământului superior din RM pentru ca acesta să răspundă adecvat exigențelor europene privind edificarea Spațiului European Unic Universitar.

R. Moldova a aderat la Programul TEMPUS în 1994 și până acum a beneficiat de peste 60 de proiecte universitare, finanțate de UE cu cca 13 mil. euro. Tematica proiectelor se referă la:

- perfecționarea sistemelor de gestionare a universităților,
- asigurarea calității didactice,
- promovarea mobilității cadrelor didactice și a studenților,
- promovarea autonomiei universitare,
- organizarea formării continue a specialiștilor, alte aspecte de susținere a reformelor în învățământul superior aliniate la cerințele Procesului Bologna.

Di **Dirk Schuebel**, ambasadorul UE în RM, a subliniat că prin proiectele Programului TEMPUS s-a reușit o aplicare mai explicită a reformelor educaționale și o înzestrare tehnică plauzibilă a multor laboratoare și centre didactico-științifice moderne. Un accent deosebit se pune pe mobilitatea profesorilor și studenților. Acest factor a indus multe noutăți didactice din universitățile diferitelor țări, îmbogățind bagajul experimental în pregătirea tinerilor specialiști în inginerie, medicină, economie, științe umane etc.

Dna **Loretta Handrabura**, viceministru al educației, a amintit că implementarea acum 17 ani a Programului TEMPUS în Moldova s-a datorat s-a datorat inițiativei UTM și

Conferință națională

Programul TEMPUS UE – 20 de ani

personal rectorului **Ion Bostan**, acad., care a făcut un adevărat lobby pe lângă autoritățile de atunci, oferind și un local pentru Oficiul Național TEMPUS în incinta UTM.

Di **Ion Bostan** a adăugat că UTM a suportat și toate cheltuielile privind instituirea Programului TEMPUS în RM. Senatul UTM a decis oferirea spațiului și salarizarea personalului pentru buna funcționare a Oficiului. TEMPUS a fost și este cel mai semnificativ Program pentru reformarea și modernizarea sistemului de învățământ superior din RM; a contribuit la consolidarea capacităților instituțiilor de învățământ superior de a coopera pe plan internațional; a susținut perfecționarea continuă a resurselor umane; promovarea diversităților culturale, respectului reciproc și toleranței între popoare. Programul TEMPUS este o sursă importantă de finanțare, inclusiv pentru dotarea universităților cu echipament modern, pentru dezvoltarea parteneriatelor universitare durabile care au condus și la extinderea relațiilor de colaborare pe planul cercetărilor științifice. Proiectele TEMPUS au servit drept remediu favorabil la pregătirea către aderea R. Moldova la Procesul Bologna. Lan-

sarea Programului TEMPUS IV a deschis noi oportunități de integrare a învățământului superior din RM în spațiul european universitar prin accentuarea îndeosebi a rolului cooperării regionale interuniversitare.

Din 31 decembrie 1993 și până în prezent Oficiul Național TEMPUS este condus de dl **Valentin Arion**, prof. univ., dr. hab., șef catedră la UTM.

Dna **Giulia Moro**, reprezentanta Agenției Executive pentru Educație, Cultură și Audiovizual (Executive Agency Education, Audiovisual & Culture – EACEA) a Comisiei Europene, responsabilă pentru derularea Programului TEMPUS în RM, a făcut o expunere a aspectelor tehnice de selectare a propunerilor de proiecte, care parvin din partea universităților moldave în comun cu parteneri universitari și nonuniversitari din RM și alte țări din Europa.

Cuvinte de felicitare cu ocazia aniversării a 20-a a Programului TEMPUS au mai rostit: dl **Luis Ramos**, reprezentant al Universității din Alicante, Spania; dna **Corina Fusu**, președinta Comisiei Parlamentare cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

În cadrul ședinței plenare a conferinței, unor personalități universitare și nonuniversitare le-au fost înmănat diplome de excelență ale Ministerului Educației al RM – „pentru activitatea rodnică depusă în cadrul promovării Programului TEMPUS în RM”.

A urmat apoi ședința de lucru a conferinței, la care au fost prezentate rapoarte tematiche: „Programul TEMPUS în contextul reformelor învățământului superior din Moldova” (**Loretta Handrabura**, viceministru al Educației al RM); „Două decenii de la lansarea Programului TEMPUS al UE” (**Valentin Arion**, directorul Oficiului Național TEMPUS); „Universitatea și mediul de afaceri” (**Petru Todos**, prim-prorector UTM); „Bunele practici în implementarea proiectelor TEMPUS și cooperarea universitară internațională” – (**Jean Barloy**, prof. dr. AgroCampus-Ouest, Rennes, Franța, **Simion Caisân**, rector ISIC) ș.a.

În parteneriat cu alte universități din Moldova, Franța, Belgia, Italia, cu unele întreprinderi și ministere din republică, UTM participă într-un vast proiect TEMPUS – „Proiect 144544-TEMPUS 1-2008-1-FR JPAES”. Genericul proiectului: „Universitate – mediu economic” dezvăluie scopul urmărit: a pregăti studentul ca după absolvire să intre liber și sigur în economia de piață. Contractorul proiectului – dl Jean Barloy, prof. dr. AgroCampus-Ouest, Rennes, Franța. Proiectul este prevăzut pentru o perioadă de 3 ani, iar pentru realizarea lui Uniunea Europeană alocă o sumă serioasă de cca 700 mii de euro.

European Commission
TEMPUS

Pe 21 mai 2010 UTM a găzduit un seminar, în cadrul căruia s-a făcut o totalizare a realizărilor înregistrate de la lansarea în ianuarie 2009 a proiectului.

Să urmărim cum se realizează proiectul în activitatea celor 3 grupe de participanți la proiect: profesori – studenți – întreprinderi/mediu economic. În prima grupă – „profesori” s-a realizat un manual de antreprenoriat, s-au făcut cursuri de formare a formatorilor. În grupa a doua – „studenți” se realizează cursuri de formare continuă – oameni din producție vin să obțină în cadrul universităților cunoștințe noi, cerute de progresul actual. În grupa a treia – „întreprinderi/mediu economic” se realizează o mini-întreprindere de lactate în cadrul uzinei „Etalon” a UTM. Aici se va realiza transferul tehnologic al cunoștințelor universitare spre producție, cu un suport tehnic adus din Franța în suma de cca 150 mii de euro. Tot aici vor trece practica didactică și studenții, deci mini-întreprinderea va avea efecte multiple.

Întreprinderile trebuie să fie ajutate de studenți, când este vorba de găsirea lacunelor care frânează producția. Aflându-se în căutarea/cercetarea acestor lacune, studenții ar face concomitent și o practică bună ce le-ar facilita după absolvire angajarea în

câmpul muncii. Dar la acest capitol al proiectului, „universitate – mediu economic”, mai sunt destule restanțe și trebuie să muncim pentru recuperarea lor.

Instruirea studenților în direcția antreprenoriatului se desfășoară dinamic, deși unele universități partenere la consorțiul din proiect merg mai încet, se speră însă că acestea își vor accelera mersul și peste un an și ceva, în 2011-2012, vor reuși să se alinieze.

Anchetele realizate pentru a vedea în ce măsură conținutul instruirii în universități corespunde necesităților actuale ale producției, sunt un mijloc eficient de informare în direcția cerută de proiect. S-a constatat însă, spune dl Barloy, că studenții și masteranzii nu au reușit să se înscrie în soluționarea unor cazuri/probleme concrete ale întreprinderii date. Or, proiectul cere tocmai apropierea cât mai organică dintre universitate și mediul economic, să se vadă că merg mână în mână pe direcția progresului în economie.

Un prim pas în acest sens s-a făcut prin predarea disciplinei de antreprenoriat. Urmează a se decide dacă aceasta poate sau nu deveni obligatorie în planurile de învățământ ale universităților partenere în proiect.

Seminar internațional

Aprofundăm cunoștințele antreprenoriale

Bineînțeles, orice cunoștințe de antreprenoriat tind să se materializeze în crearea întreprinderilor mici și mijlocii. Întrucât acest pas nu e tocmai ușor în perioadă de criză economico-financiară, atare cunoștințe s-ar putea materializa și în inițierea unor incubatoare, proiecte de diplomă bazate pe business-planuri, care vor pune în lumină abilitățile viitorilor manageri/antreprenori.

Raymond Guillozo, profesor la Universitatea Rennes II, Franța, a abordat subiectul „Instruirea în domeniul antreprenoriatului: obiective și realizări”. Alocuțiunea lui s-a evidențiat prin semnele de întrebare la care a recurs în abordarea diferitelor aspecte ale problemei: „De ce tocmai o instruire în domeniul antreprenoriatului?”, „Cum organizăm formarea?”, „Ce structuri de asistență sunt necesare?” etc.

Sondajele europene arată că interesul pentru înființarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) a crescut. De ce? Ele contribuie la crearea locurilor de muncă, pe când întreprinderile mari, dimpotrivă, tind spre disponibilizări. Deci IMM-urile sunt vectorul de relansare economică în multe țări, inclusiv în R. Moldova. Prin urmare, studenții trebuie să fie instruiți și în materie de antreprenoriat, ei fiind cei mai indicați pentru a crea IMM-uri.

Trebuie să se țină cont și de faptul că instruirea antreprenorială se sprijină pe doi piloni: universități și întreprinderi și nu este posibilă fără participarea unuia dintre ei. Universitățile trebuie să fie la curent cu problematica întreprinderilor, iar acestea să susțină activ organizarea cursurilor, astfel ca instruirea de antreprenoriat să devină

mai concretă, să reiasă organic din realitatea țării.

Dna **Larisa Bugaian**, prorector UTM, prof. univ., dr. hab., a raportat ce s-a realizat în subiectul antreprenoriatului la UTM și în consorțiul universităților din RM după lansarea proiectului în ianuarie 2009. S-a alcătuit un manual în subiectul antreprenoriatului. Au fost pregătiți/instruiți 54 formatori (UTM-24, UASM-10, USM-7, UCCM-8, ASEM-4, US Comrat-1. S-au alcătuit planuri de afaceri/ business planuri în contigutul formatorilor (pe echipe – câte 3-4 formatori la un plan). Planul de afaceri este, putem spune, nucleul instruirii în antreprenoriat – calcule multe și logice, fapt ce a fost drept paghizie puternică în formarea formatorilor.

Dna **Carolina Lozovan**, șef-adjunct al Departamentului Didactico-Metodic, ciclul II universitar, a relatat despre organizarea cursurilor de antreprenoriat pentru studenții UTM (pe bază voluntară). Grupele au fost plasate în 3 campusuri ale UTM – Centru, Botanica, Râșcani.

Despre realizările obținute în cadrul proiectului au raportat și reprezentanții USM, UCCM, UASM, ASEM.

Di **Petru Todos**, prim-prorector UTM, prof. univ., dr., a subliniat că devine o necesitate faptul că toate cadrele didactice universitare trebuie să obțină cunoștințe de antreprenoriat, utilizând în acest scop cele mai diferite metode.

Di **Jean Barloy**, contractorul proiectului, a apreciat eforturile depuse de universitățile moldave din consorțiu și a trasat sarcini pentru perioada rămasă până la finisarea proiectului.

Olimpiadă internațională

FIU Succes la Kiev

Aptitudinile și cunoștințele studentelor de la Facultatea de Industrie Ușoară a UTM au fost menționate în repetate rânduri atât în cadrul unor concursuri, conferințe organizate în țară, cât și peste hotare. Un exemplu elocvent este participarea cu triumf a studentelor FIU la olimpiada studenților din universitățile Ucrainei, specialitatea „Produce vestimentare” pentru a.u. 2009/2010.

Olimpiada a fost organizată de Universitatea de Tehnologie și Design din Kiev. Concursul a inclus două etape: I – determinarea parametrilor principali și a adausurilor pentru elaborarea tiparului de bază a unui produs vestimentar; elaborarea tiparului de bază și de model a produsului; realizarea machetei în material și îndeplinirea unei sarcini la calculator, a II-a – „prode weekend” – elaborarea unei colecții de rochii pentru femei, ținând cont de cerințele și caracteristicile purtătorului; elaborarea tiparului de

model a produsului principal și descrierea tehnică a acestuia; prezentarea succesiunii tehnologice pentru produsul dat, prin prezentarea grafică a elementelor de asamblare, selectarea materialelor textile, alegerea utilajului pentru realizarea produsului ales.

Studentele gr. MTCT-052 **Olga Melinenco**, **Svetlana Tolmaci** și gr. DVI-051 **Marina Cercașin** și **Maria Cușanu** au obținut diplome de gr. III în nominalizarea „Modelarea confecțiilor”.

Universitatea de Tehnologie și Design din Kiev a rămas plăcut surprinsă de participarea la olimpiadă a studentelor FIU, asigurând colaborarea dintre universități și pe viitor. Le mulțumim studentelor pentru manifestarea unor aptitudini și cunoștințe exemplare, dorindu-le mari succese și în continuare.

Angela SCRIPCENCO, șef Catedra „Tehnologia confecțiilor din țesături și tricouri”

Creativitate

FUA Expoziție cu o mie de lucrări studențești

Pe 31 mai 2010 în impunătoarea sală de expoziții de la FUA, într-o atmosferă înălțătoare s-a tras cortina „Mișcării în timp” – o expoziție de pictură, grafică, sculptură, design interior.

O mie de lucrări expuse. Câtă muncă, cât rafinament, câtă patimă! Studenții anilor II, III, IV și profesorii lor au lăsat esteticul să se reverse peste marginile imaginației. Astfel că evenimentul a depășit limitele catedrelor organizatoare – „Arhitectură” și „Design interior”, transformându-se într-un centru artistic pentru întreaga facultate și poate chiar pentru capitală, dacă e să ținem cont de faptul că timp de două săptămâni această expoziție a fost obiectul delectării artistice a multor excursii pentru elevii din capitală și din provincie, dar și pentru unii părinți dornici de frumos.

Potrivit dlui **Valeriu Lupașcu**, șeful Catedrei „Arhitectura”, dr., scopul expoziției a fost de a evidenția tinere talente în pictură-ulei, acuarelă, pastilă, creion, sculptură, grafică, vitraliu. Expoziția a descoperit cu prisosință asemenea talente. Lista învingătorilor include 35 de studenți, dintre care vom nominaliza aici doar deținătorii locurilor I, II, III: **Natalia Costenco** (locul I, premiu – 1000 lei), **Alexandra Castraveț**, **Nicoleta Vacari**, **Victoria Baluțel** (locul II, premii a câte 800 lei), **Nadejda Lungu**, **Iulia Mihailova**, **Iulia Tofan** (locul III, premii a câte 500 lei). Ei au fost premiați alături de profesorii lor: dna **Mariana Hadji Bandalac**, dl **Victor Drobot**, dna **Angela Muntean** și dna **Svetlana Melnic** (premiu a câte 1000 lei).

Victor Cobzac: Așchii de timp

Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși” a găzduit o expoziție de pictură inedită – „Așchii de timp”, reprezentând momente importante din viața pictorului sexagenar **Victor Cobzac**.

Pictor, sculptor, grafician, fotograf, poet și profesor, **Victor Cobzac** predă arta plas-

tică la UTM și la Liceul „Igor Vieru”. Pe elevii și studenții îi numește copiii săi și depune mult suflet pentru instruirea fiecăruia dintre ei. La rândul lor, discipolii săi susțin că prof. Cobzac este o fire artistică deosebită. Le predă atât arta plastică, cât și arta de a trăi, învățându-i să scrie cu forme și să comunice prin culoare. Are o filozofie aparte în privința vieții.

Este autorul a peste 180 de poezii publicate în plachete, iar acum pregătește volumul „Design Poetic”. Prietenii artistului sunt entuziasmați de fiecare lucrare semnată de el și se declară mândri că îl cunosc.

ANUNȚ REDACȚIONAL

Te așteptăm în echipă!

Cititorii noștri fideli – studenți, profesori, colaboratori ai UTM, care doresc să scrie la ziarul „Mesager Universitar”, pot trimite un e-mail pe adresa romelina@list.ru sau suna la tel: 48.83.57; 32.55.01.

Te așteptăm să fii alături de noi!
Te așteptăm să fii Mesagerul... generației tale!

Redacția

Sport „Politehnica” – campioană

Pe 16 iunie 2010 la Complexul Sportiv al Tineretului – UTM a avut loc înmânarea Diplomei, Cupei Sportive și Premiului financiar echipei de fotbal „Politehnica” de la UTM pentru obținerea locului I în Campionatul Federației de Fotbal pe municipiul Chișinău.

Di **Sergiu Nicora**, lector superior la Catedra de Educație Fizică a UTM, responsabil pentru selecționata de fotbal a UTM, susține că studenții noștri din echipa „Politehnica” au obținut acest rezultat în confruntările sportive destul de încinse cu toate cele 10 echipe care intră astăzi în Federația de Fotbal a Chișinăului. De altfel, „Politehnica” e o denumire tradițională, ea se menține de la înființarea UTM în 1964 (pe atunci Institutul Politehnic din Chișinău). „Politehnica” e mereu în avangardă. Și în acest an ea a devenit campioana capitalei.

Un asemenea succes presupune desigur multă muncă. În acest context, îi vom nominaliza pe studenții care duc faima fotbalistică a UTM, totodată fiind buni și la învățătură.

Ei sunt: **M. Leghezin** (FIEB), **M. Damaschin** (FRT), **E. Bulmaga** (FUA), **V. Armeanic** (FUA), **A. Dușcov** (FUA), **V. Petrov** (FCIM), **G. Balan** (FEn), **A. Nedelcu** (FCGC), **M. Cerneavski** (FUA), **D. Golban** (FIMM), **I. Rața** (FRT), **I. Tăbărtă** (FCIM), **V. Jâmbei** (FIMM), **M. Biciușca** (FCIM), **M. Tataru** (FCIM), **I. Cheșcu** (FUA), **M. Mihai** (FUA), **A. Guvir** (FCGC), **S. Bernic** (FUA), **E. Gulceac** (FTMIA), **R. Fedoseev** (FRT), **D. Cilipic** (FTMIA).

Di **Veaceslav Cibotari**, secretarul general al Federației de Fotbal – Chișinău, a înmănat echipei „Politehnica” Cupa Federației, Diploma de Campion și un premiu bănesc.

Un moment deosebit de emoționant a fost când veteranii anilor '70 ai secolului trecut din echipa „Politehnica”, foști studenți ai Institutului Politehnic din Chișinău, i-au felicitat cordial pe studenții-fotbaliști de azi cu ocazia succesului înregistrat. Este vorba de dnii **Serghei Lisețchi**, **Anatolie Vistac**, **Vicor Stroganov**, **Alexandru Sulzin**, astăzi pensionari, dar viguroși iubitori ai fotbalului ca și altădată.

Rugbyștii UTM – premianți în Campionatul Ucrainei

În luna august 2010 or. **Hmelnițk** a găzduit **Campionatul de rugby-7 al Ucrainei**. La turneul din anul curent, ca și la cele anterioare, de altfel, au participat trei formații din RM – **Universitatea Tehnică, Chișinău, Olimp-Elektromaș și Dinamo-Tsentr, ambele din Tiraspol**.

În campionatul precedent, formația UTM, antrenată de Tudor Procopie, în trei etape s-a menținut pe poziții fruntașe. Însă în ultima etapă de la Lvov nu a reușit să urce pe podium. Campionatul-2010 a avut un final mai fericit. Înaintea ultimei etape, UTM-știșii se aflau pe locul doi în clasamentul provizoriu.

Din motive familiale, doi dintre cei mai experimentați jucători ai echipei, **Octavian Manole** și **Alexandru Șșcanu**, nu s-au putut deplasa la Hmelnițk. Pentru UTM în turul final au jucat mai mulți rugbyști din echipa de tineret, chiar și antrenorul a bifat o partidă – în confruntarea cu Politehnik Kiev. Aceasta a

fost prima partidă a studenților din turneul de la Hmelnițk – una de bun augur, în care au învins cu scorul de 24:7. Victorie a fost înregistrată și în meciul ulterior, în care UTM a trecut de **Texas Harkov** cu 19:5.

Acest debut victorios a permis echipei UTM să accedă în semifinală. Însă a fost învinsă de viitoarea vicecampioană, echipa locală **Oboloni-Universitet**. Ultimul meci din turneul ucrainean a fost și cel mai dramatic. În disputa cu **Sokol Lviv**, UTM a cedat „la mustață” cu 24:26.

Tudor Procopie a remarcat că turneul de la Hmelnițk nu finalizează programul competițional al UTM din stagiunea curentă. „Pentru anul curent ne-am stabilit obiectivul de a învinge în campionatele naționale de seniori la rugby-10 și rugby-7 și în competiția de tineret Under-20. Intenționăm să participăm și la câteva turnee internaționale, inclusiv la „Oktober Fest”, în or. München, Germania”.

Sfințirea căminului studențesc

Pe 27 mai 2010 a avut loc sfințirea căminului nr. 3 din str. Cuza Vodă, unde locuiesc studenții Facultății Cadastru, Geodezie și Construcții.

Serviciul divin a fost oficiat de un sobor din 7 preoți, în frunte cu Mitropolitul **Basarabiei**, Înaltpreasfințitul **Petru Păduraru**. La slujba de sfințire au participat: decanul FCGC, dl **Victor Toporeț**, prodecanul pentru probleme sociale și educație **Eugen Cepoi**, studenți-locatari ai căminului dat.

Preoții au mers la fiecare etaj, în fiecare cameră, adresându-le tinerilor cuvinte pline

de căldură. Sfințirea căminului a fost pentru studenți o mare sărbătoare de suflet.

Vasile CARASTAN, pedagog social

Editor – Universitatea Tehnică din Moldova.

Echipa redacției: **Marina Romanciuc (redactor-șef)**, **Leonid Busuioc (corespondent)**, **Dorian Saranciuc (fotograf)**, **Victor Luca (design)**.

Relații la tel.: 48-83-57 și 32-55-01. E-mail: romelina@list.ru

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998. Tiparul: Editura „PRAG-3” Comanda: 1918 Tiraj: 2200